

„Rivista di Diritto Alimentare”²

Claudia Morini, *Il diritto al cibo nel diritto internazionale* (Prawo do żywności w prawie międzynarodowym), „Rivista di Diritto Alimentare” 2017, nr 1, s. 35–47.

Przedmiotem rozważań jest prawo do odpowiedniej żywności. Płaszczyznę definiowania prawa do odpowiedniej żywności stanowi regulacja prawa międzynarodowego, która zalicza się do praw człowieka (art. 25 § 1 Deklaracji praw człowieka z 1948 r., art. 11 Paktu międzynarodowego praw ekonomicznych, socjalnych i kulturalnych z 1966 r., a także wielu innych późniejszych dokumentów). Prawo do odpowiedniej żywności nie stanowi więc jedynie emanacji moralnego obowiązku. Najbardziej aktywnym podmiotem w dążeniach do zapewnienia wspomnianego prawa jest Organizacja Narodów Zjednoczonych.

Problem głodu na świecie nie wynika dzisiaj wyłącznie z braku zasobów, ale nadal z niewłaściwej dystrybucji żywności. Prawo do żywności bezpiecznej, zdrowej i adekwatnej musi uwzględniać okoliczności płynące z wyzwań związanych ze zmianami klimatu oraz ochroną bioróżnorodności, które na poziomie globalnym na obszarach promocji i zapewnienia bezpieczeństwa żywności stały się kluczowymi punktami odniesienia. Autorka w swych rozważaniach przywołuje przemówienie papieża Franciszka wygłoszone na forum organizacji FAO ONZ w 2013 r., wedle którego, konieczne jest zwłaszcza znalezienie sposobu na to, by wszyscy mogli korzystać z owoców ziemi. Istotą prawa do żywności jest to, że należy ono do praw drugiej generacji, a systemy gwarancji tych praw istnieją w relacjach okresowych, które państwa mają obowiązek stosować w ramach wykonywania swych obowiązków. Ważna rola w zakresie stosowania prawa do żywności przypada jednak sędziom narodowym, którzy powołani są do orzekania w poszczególnych krajach, i którzy stosują procedury legitymizowane w danym społeczeństwie.

² Czasopismo dostępne na: <http://www.rivistadirittoalimentare.it>.

Luigi Costato, *Unione Europea e globalizzazione delle regole del cibo* (Unia Europejska i globalizacja reguł dotyczących żywności), „Rivista di Diritto Alimentare” 2016, nr 4, s. 1–4.

Luigi Costato nawiązuje do 60. rocznicy ustanowienia Traktatu Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, wskazując na różnorodne doświadczenia płynące z obecności we Wspólnocie – zarówno negatywne, jak i pozytywne. Wśród pozytywnych skutków autor wymienia wykształcenie się jednolitego rynku żywności i możliwość prowadzenia wspólnych badań nad prawem dotyczącym tego zagadnienia. Widoczny jest również wpływ globalizacji reguł żywności, które stanowią krok naprzód w przezwyciężaniu barier do „szybko pędzącego świata”, choć są także kluczem do konfliktów natury ekonomicznej.

Vito Rubino, *The impact of EU public organizational rules and private standards on official food controls* (Wpływ unijnych reguł i prywatnych standardów na urzędowe kontrole żywności), „Rivista di Diritto Alimentare” 2016, nr 4, s. 17–26.

Przedmiotem artykułu jest wpływ unijnych reguł i prywatnych standardów na urzędowe kontrole żywności. Sektor żywności podlega regulacji na kilku szczeblach. Taki system regulacji rodzi liczne problemy na styku unijnej integracji i narodowych systemów bezpieczeństwa żywności, w tym także w związku z globalizacją. W szczególności chodzi o standaryzację podmiotów i szerokie zastosowanie *soft law* w systemie przepisów unijnych, np. Codex Alimentarius. We wnioskach autor stwierdza, że występuje bezpośredni efekt norm organizacyjnych państw członkowskich płynących z unijnych rozwiązań dotyczących bezpieczeństwa żywności dla uczestników rynku żywności, co wyraża się w regulacji urzędowych kontroli i integracji prywatnych standardów w zarządzaniu strukturami globalnego rynku. Z prawnej perspektywy obejmującej podmioty, przedmiot i podstawy kontroli wynika wzrost znaczenia reguł *self-regulation* w sektorze produkcji i dystrybucji żywności.

Matteo Sollini, *La partecipazione delle Autorità nazionali per la sicurezza alimentare al procedimento di elaborazione dei pareri di competenza di Efsa* (Udział narodowych instytucji bezpieczeństwa żywności w wypracowywaniu opinii Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności), „Rivista di Diritto Alimentare” 2016, nr 4, s. 24–44.

W artykule poruszono zagadnienie partycypacji krajów członkowskich Unii Europejskiej w procesie wydawania opinii naukowych Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności. Autor podjął się analizy relacji urzędu i instytucji krajowych zajmujących się bezpieczeństwem żywności, powołanych do tego celu przez państwa członkowskie. Chodzi o relacje na wielu poziomach, które określić należy jako

„współpracę między instytucjami”, opartą na harmonizacji procedury oceny i następczej komunikacji. Jednakże cechą regulacji prawnej jest jej ogólnikowość i nieokreślony charakter regulowanych mechanizmów. W przypadku konfliktu w „istotnej materii”, instytucja państwa członkowskiego i urząd muszą współdziałać, by skorygować niezgodność w kwestiach naukowych i sporządzić dokument wyjaśniający rozbieżności oraz wyszczególnić dane i źródła niepewności. Zdaniem autora wskazany sposób procedowania jest nie tylko niejasny, ale wręcz kontrowersyjny. Autor zadaje zasadne pytanie o to, w jaki sposób podmioty mające odmienne stanowiska pod względem naukowym mają osiągnąć kompromis we wskazanym zakresie. W praktyce forum konsultacji w obliczu art. 30 § 4 rozporządzenia nr 178/2002 okazuje się bezwładne. Elementy systemu wczesnego ostrzegania nie są w stanie zapewnić wypełniania przypisanych im zadań.

Opracowanie: KATARZYNA LEŚKIEWICZ

PRZEGLĄD PRAWA ROLNEGO
NR 1 (20) – 2017, 279–281
DOI: 10.14746/ppr.2017.20.1.15